

I N T R O D U C T I O.

nem allui mari Balthico, aut similiter. Imprimis ille Regiones describendi modus in magno usu est apud Nautas. Nam ante omnia eos scire necesse est versus quam Mundi Plagam sitæ sint Regiones quas habent adeundas; quorsum naves suas dirigere debeant; & quibus ventis indigeant ad commodas navigationes de loco in locum absolvendum. Vetusiores Cosmographi diviserunt Horizontem in duodecim, sed recentiores cum nautis, ad majorem certitudinem in navigationibus marinis obtinendam, in 32 Ventos seu Plagas; quarum solæ quatuor præcipuæ (quæ dicuntur quatuor Mundi Cardines, nempe ab ortu Solis, & Occasu, à Meridie & media nocte; suntque Oriens, Occidens, Meridies & Septentrio) cum plagis veterum conveniunt. Singulos Horizontis quadrantes, pro 3 partibus dividunt in 8, pari intervallo distantes, easque exprimunt nominibus mixtis, compositis ex denominatione præcipuarum inter quas sitæ sunt, velut in Tabella inferius posita, & pyxide nautica cum suis numeris fit conspicuum.

Tabula indicans nomina 32 Ventorum.

1. Apeliotes Subsolanus.	17. Zephyr Favonius.
2. Hypercurus.	18. Mesargestes.
3. Eurus Vulturinus.	19. Argestes Corus.
4. Mescurus.	20. Hyperargestes.
5. Notapeliotes.	21. Arctozephyrus.
6. Hypercuronotus.	22. Mesothrascias.
7. Euronotus Phœnicus.	23. Thrascias Circius.
8. Mescuronotus.	24. Hyperthrascias.
9. Notus Auster.	25. Aparctias Septentrio.
10. Meslibonotus.	26. Hyperboreus.
11. Libonotus Austroafricus	27. Boreas Aquilo.
12. Hyperlibonotus.	28. Mesoboreas.
13. Notozephyrus.	29. Arctapeliotes.
14. Mesolips.	30. Hyperæcias.
15. Lips Africus.	31. Cæcias Hellestomius.
16. Hyperlips.	32. Mesocæcias.

C A P V T IX.

De variis Terra Mensuris.

Milliare. **R**Omani olim distantias locorum mensurarunt per mille passus, unde nomen *milliari*. Singula mille passuum intervalla juxta vias publicas distinguebant lapidibus, aut aliis indicibus, unde lapides quoque *milliaria* dicti; ut ad decimum lapidem, quasi ad decies millenarium passum. Quatuor hujusmodi milliaria efficiunt unum milliare Germanicum; ita ut gradus unus in circulo Terræ maximo contineat mille passus Romanos 60, & 15 milliaria Germanica communia. Græci distantias locorum diviserunt in *Stadia*. Stadium autem continet 125 passus, & octo stadia efficiunt milliare Romanum aut passus mille, 32 vero milliare Germanicum. Persæ ad mensuranda intervalla locorum adhibuerunt suas *Parasangas*, quarum singulæ continebant stadia 30. Ægyptii suos *Schoenos*, sed eos variæ magnitudinis. Nam aliqui assignant iis stadia 60, aliqui 40, alii tantum 20. Hodie vox *milliaris* in usu est per totam ferè Europam, præsertim apud Germanos, Danos, Norwegos, Suecos, Anglos & Scotos, qui *Meile* & *Mile* dicunt; idem apud Polonos, Bohemos, aliosque qui lingua utuntur Sclavonicâ, & *Mila*, *Mile* pronuntiant. Hispani & Galli intervalla locorum metiuntur *Leucis*, quas illi *Leguas* vocant, hi *lieues*. Russi aut Moscovitæ distantias numerant per spatia quæ linguâ vernaculâ dicunt *Vorest* aut *Worest*. Verum omnis hæc mensurarum varietas & collatio inter se mutuò, clarius percipietur ex tabella sequenti.

Notandum autem apud nullam nationem 15	} Milliaria	} Germanica.	} constituunt unum						
eandem ubique mensuram usurpari. Nam 17½				} Hispanica.	} gradum circuli				
Germani ob varias provincias habent aut ma- 20						} Gallica.	} maximi in Terra.		
gna milliaria, aut parva, aut mediocria & 50								} Scotica.	
communia, quorum 15 debentur uni gradui. 60									} Anglica.
Hispanorum item <i>leguas</i> & Gallorum <i>lieues</i> di- 60									
versis in locis inæquales invenies. Nec dispar 80	} Russica.								
est ratio milliarium apud omnes alias gentes.									